

nem. Secundo agitur pro defunctis. Tertio pro illius A loci congregatione. Incipit ille archiepiscopus Antiphonam : *Civitatem istam tu circumda, Domine*. Et subjungit ñ, *Fiat pax in virtute tua*; et Collectam : *Deus qui renuntiantibus sæculo mansionem paras in cælo, dilata hujus sanctæ congregationis temporale habitaculum cælestibus bonis, ut fraterna teneantur compagine charitatis unanimes : continentiæ præcepta custodiant sobrii : simplices et quieti gratis datam sibi gratiam fuisse agnoscant : concordet illorum vita cum nomine, professio sentiatur in opere. Per Dominum nostrum*, etc. Quibus expletis, beata illa et gloriosa processio qua venerat redire cœpit. Ille autem curiosus intuens, nonnullos quos noverat obiisse recognoscens, alloquitur illos, inquirens qui hi essent. At illi Martinum esse qui medius incedebat episcoporum, qui ut meritis ita vultus eminentia præcelebat; Fulgentium atque Corentinum, qui ei obam-

bulabant; abbates ipsius loci, et deinde monachos, qui Martini meritis sui laboris fructibus non parum fruebantur eoque incedere eos ordine quo ad Christum migraverant. Profterentur abbatem etiam Odonem (4), qui tunc loco præerat, eodem anno ad suam societatem accersendum denunciant. Referebant etiam quod beatus Martinus cum ipsa processione cum suo illo, ut semper, frequentissimo discipulorum sanctissimoque comitatu ipsum monasterium sæpissime frequentaret. His auditis, vir venerandus quosdam de sociis excitare festinat, Guarnerium scilicet ejusdem loci postea abbatem, et nonnullos ex aliis, qui a somno exciti et voces cantantium audierunt, et aliquos de novissimis ipsius processions videre meruerunt. Quam beatam putamus, quamque mundam viri conscientiam, cui adhuc viventi in corpore præstitum est Martini gloriam et sanctorum eum comitantium contemplari!

(4) Guillelmo supra laudato successit ad annum 1157.

ANNO DOMINI MLXXXV.

BERNARDUS

COMES BISULDUNENSIS

BERNARDI COMITIS

EPISTOLA AD BERNARDUM ABBATEM MASSILIENSEM,

Ad eliminandam ex Rivipullensi monasterio simoniam, orat ut illud per suos monachos regendum suscipiat.

(D. MARTEN. *Ampl. Collect.*, I, 473.)

Domno B. Massiliensium venerabili abbati omni- que sanctæ congregationi sub ejus custodia Christo militanti BERNARDUS comes Bisuldunensium fidelem in Domino.... et cæleste consequi bravium.

Quoniam quidquid a me mihi que sæcularibus videlicet hominibus in hoc sæculo nequam digne devote agitur, spiritualium virorum precibus impetratum non ambigo. Idcirco arbitrato meo illis existimo referendum, quibus intercessoribus jure creditur adeptum, quatenus illorum gratiarum actione ac providentissima cura obtineat rectitudinis statum quod ab immeritis fuerit inchoatum. Quapropter noverit vestra pia sollicitudo, locum Dei Genitricis Mariæ Rivipollentis (1) cœnobii, qui, a tempore domni

(1) Rivipullense monasterium, Gallicæ *Ripouille*, insigne ordinis S. Benedicti in diœcesi Ausonensi, anno 889 a Wifrido comite Barcinonensi condi-

C Olivæ (2) pontificis a Simoniacis male possessus, turpibus succubuerat quæstibus, ejusdem Dei Genitricis auxilio, tanque vestro quam cæterorum, ut credo, fidelium obtentu, me ab omni hæreticæ pravitatis contagio emundasse; illumque pseudoabbatem Mironem, qui post interdictum sedis apostolicæ ejusdem regimen conatus est simoniace obtinere, domni Guifredi archiepiscopi, necnon Berengarii Gerundensis episcopi, ac Guillelmi Ausonensis præsulis adiutorio, cum suis satellitibus universis a loco et regimine, sine ullo restitutionis respectu expulisse; quo depulso cum quærerem qualiter vel quo ordine ab illo sancto loco omnem hæreticum ambitum de cætero præcavere possem, id mihi a meis tum est.

(2) Hic Oliva sive Oliba episcopus fuit Ausonensis et abbas Rivipullensis, atque etiam Coxanensis, fra-

magnatibus, et præcipue ab hoc archidiacono suisque sodalibus suggestum est, ut vestræ dominationi vestrisque institutis illum subijcere non refugerem, si a perversis machinationibus hæreticorum deinceps haberi vellem immunem. Quod ipsum cum Dei Genitricis amore, tum vestri, mi domine abbas, venerandi nominis in me transfusa dignitate, nequaquam difficile visum est quin statim justo eorum consilio annuerem, eosdemque ad vos confestim mitterem, quo eisdem convocarem nunciis, quibus ad id agendum usus vos consiliariis, et quod eorum linguæ, hoc idem meis testarer litteris. Unde volo vos nosse, si id vestræ non distulerint moræ, me præparatum esse illud de quo agitur cœnobium vestræ subedere ditioni, et serie scripturæ a vobis connectæ propria manu Deo sanctoque Victori firmare, ut nunquam a reliquo sit abbas nisi quem vobis, domne B., vestrisque successoribus ex consulta Massiliensis collegii regularitate eligere placuerit; hoc tantum ad præsens nobis concessio ut dominus Girbertus, cui omnia quæ juris sunt cœnobii jam dudum nota sunt, curam illius vestro jussu primum gerat, ne plebs universa fiat minus religiosa quam convenit, si non licuerit illi hunc habere quem quærit. Ut autem omnia quæ erga vos vestrumque locum a me agenda sunt, melius quam hic scribi possunt, velociter fiant, simul cum his nunciis vos, mi domne abbas, cum nonnullis vestri conventus, non sine

A domno Girberto celeriter ad me usque.... et in omnibus quæ ad stabilitatem hujus negotii pertinere possunt requisitis et receptis. Demum hunc quem volumus... studeat industria, sicque a vobis actum in vestros successores transeat per sæcula ventura. Ergo quia vitiorum adversatores, cultoresque virtutum fama præcurrente vos esse didicimus, ideo hoc nobile cœnobium, quod, ob reverentiam totius religionis et scientiæ, olim caput et specimen universæ esse meruit Esperia, Deo annuente, per vos in statum pristinum cupimus reparari; quo, dum illud vestri instantia resumserit habitam venerationem, coronam gloriæ a Filio ejusdem Virginis suscipiatis auctiorem. Quod si rem tam dignam nec Dei amore dignati fueritis suscipere, necesse erit nobis alibi inquirere cum quibus et per quos acerbitatis nostræ virus possimus deponere. Scitis quid velimus, orate ut possimus. Igitur totum et amplius quam quod comes Barchinonensis de cœnobio Sanctæ Mariæ (3) Crassæ vobis fecit, ego dum libertatem Massiliensem de isto properat facere, excepto quod nec gladium neque contumeliam vos illic formidare. Hæc in fine curavi addere, ut si hoc renueret accipere, quidquid Omnipotens secus quam oportuerit, ibidem agi conspexerit, illud abhiuc vestræ et non meæ imputet culpæ, qui scit me hæc veraci corde proferre. Valeat sanctitas vestra in Domino.

DIPLOMA BERNARDI COMITIS BISULDUNENSIS

Rivipullensem abbatiam monasterio Massiliensi S. Victoris subijcit.

(Apud MARTEN. ubi supra, p. 475.)

In nomine sanctæ et individuæ Trinitatis. Ego Bernardus gratia Dei comes Bisuldunensis donator sum omnipotenti Deo et S. Mariæ sanctoque Victori martyri de Massilia, ac Bernardo abbati ipsius monasterii, et omnibus successoribus ejus per hanc meæ donationis scripturam. Dono eis monasterium S. Mariæ de Rivopullo, cum omnibus rebus quæ ad se pertinent et pertinere debent, sub eo tenore ut ipse Bernardus et successores eligant semper et militant ibi abbates qui servitium Dei in eodem monasterio faciant, et regulam S. Benedicti ibi teneant et tenere faciant, et obediens sint semper in omnibus abbates et omnis congregatio ipsius monasterii Massiliensi abbati præsentis et successoribus ejus, et hoc semper sit factum ad servitium Dei, et ad fidelitatem de me Bernardo et successorum meorum, et ut sedes sancti Petri de Ausona et episcopi orthodoxi

ipsius loci habeant ibi quod juste habere debent. Et si, quod absit! abbas sive abbates ibi electi vel congregatio ejus regulam S. Benedicti non observaverit, et inobedientes exstiterint, Massiliensis abbas ibi semper quando voluerit veniat, et eos ut corrigantur admoneat, et de malo ad bonum convertat. Si autem rebelles fuerint, et admonitionibus ejus credere noluerint, Massiliensis abbas semper potestatem habeat ejiciendi malos et mittendi bonos, et pro Dei amore et charitate divina Bisuldunensis comes et Ausonensis episcopus ad hoc faciendum sint illi adjuutores. Et hoc tandiu firmiter et immobiliter maneat, quamdiu monasterium S. Victoris regulariter steterit, et regulam S. Benedicti habitantes ibi tenuerint, Et non liceat mihi Bernardo præfato comiti, nec ullo successorum meorum, hanc donationem dirumpere aut transmutare, vel aliquo modo minuere. Et

ter Wifredi comitis Ceritanæ, obiit 1047.

(3) Cœnobium B. Mariæ de Crassa, olim de Orbione a proximo fluvio et etiam de Novaliis ab amœna valle dictum, in diocesi Carcassonensi a

Nebridio abbate, qui postea fuit archiepiscopus Narbonensis, conditum fuit, cujus foundationem ratam habuit Carolus Magnus anno regni sui undecimo, id est 778.